

مرکز تۇزىيى:
باب ەالى جادە سىندە (اتحاد
تجارت) كىتەخانەسى

آبۇنە بىلى:

سەنەلىكى ۱۰۰ غرۇش
آلتى آيلغى ۵۰

۵۰ لىك اجىنىيە ايىپىن ۲۵ غرۇش خىم
اولونىلىدر .

دېنى، غەلىمى، ادبى، ۱۳۳۸

مخمس
۱۳۳۸

بىلىم ۋە تەربىيە

صاحبى، مەدېرى، مەحرۇرى:

آبۇنە قىدى مەمەلەسى ھەسەنەلىك بىرىنجى
وايىكىچى آلتى آيدىن اعتباراً اجرا اولونور

فى: غرۇش

۱۰

مەھرۇم

۱۳۴۳

ادارەخانەسى:
بايزىد جامع شىرىفى تەربە قاپىسى
قارشىسىندە

اسلامك نفعنە خادىم مەقالات
مەمالتشكر قبول ونشر اولونور

يازانك شەخسىيەتلىك، يازىنكە ھىيى
نەزەردەكتە آلتىير .

كەن يازىلردىن شايدان قبول كورولنار
تەلەپ مەراسىلە دەرج ايدىلىر .

كونندە رەيلە جاك آمار، اوقوناقلى
ومختصر جە يازىلش اولمالىدر .

جلد

۵

عدد

۵۱

اولوردی . فقط ایسته‌دیکی زمان نثرونظم و حقیقی شعرلرده یازایلردی . هله سمان طوغریجه روحنه اینن الیاملر ، مشیمه خیالنده جانلانه رق سناوی نسبتنده برجهانیت بدیعه کسپ ایدر وهر اوقویانه اوزون مدت درین ویافسانه‌وی برغشی وهیجان حیاتی یاشاتیردی . پک یازیقدرکه بوبویوک شاعرك دنیا دکرنده اولان اوصاییسز یازیلرندن بوکون کنجلیکه یادکار قالاجق مطبوع تک برکتاب بیله یوقدر . وینه پک یازیق که یاشارکن وطوپراغه کومولورکن ، نامیله کوکسنی قاربارتاجق اولان ملتی کوز یاشلریله ایصلانمش برمحرمیت و محرومیتدن باشقه برشی کوسترمه‌دی وداها چوق یازیقدرکه بووجود مکرمک باشلر اوستنده وقلبلر ایچنده طاشینمغه لایق محترم تابوته صوک دقیقه‌سندده قاووشمق ایسته‌یه‌جک یوزلرجه ویکلرجه عرفان چوجقلری آگاه ایتمک ایچون هیچ بر غزته ستونلریک برایی سطرلق یرینی بیله خبر وفاتنه تخصیص ایتمک قدر شناسلغنده بولونمادی .

مابعدی وار محی‌الرمکی

جامع ازهر

[۴۸ نجی نسخه‌دن مابعد]

جامع ازهرده یوز سنه قدر جمعه نمازی قلیناماشدی . ملوک فاطمه‌دن هربری بدایه جمعه کونلری جامع ازهره کلیر ، بالذات خطبه‌نی اوقور ، نمازی قیلدیریردی . ۳۸۰ تاریخده (جامع‌الحاکمی) بنا اولوندی . اوندن صوکراده فاطمه حکمدارلری جمعه نمازلرینی نوبته‌شه اولارق آتک ایلک هفته‌سندده جامع ازهرده ، ایکنجی‌سندده جامع ابن‌طولونده ، اوچنجی‌سندده جامع حاکمیده ، دردنجی - سندده جامع عمروبن‌العاصیده قیلوب قیلدیرمایه

بونو هر وقت افتخارله سویلرم . ذاتاً او ، یالکز نیم دهل ؛ متأخر بوتون عسکری محررلرک الی اوپوله‌جک یکانه استادیدر . حیاتمک ال‌لطیف و شعر و سرورله طولوکچن زمانی و حی‌ایله کچیردیکم زماندر . اوراده استبدادک جهلپور و حشتلری اوکنده علم جان‌چکشیرکن بزوحی‌نک ریاستی آلتنده برانجمن ادبی تشکیل ایتشدک . برآی ظرفنده هر برمرک مطلق برادبی اثر یازمسی واونی مجلسک اعضاسنه اوقوتدیراردهق تحریری مطالعه‌لرینی آلماسی نظامز اقتضاسندن ایدی . بوتون اعضانک مطالعه‌لرینی احتوا ایده‌جک اولان اواثر نهایت حضرت استاده تقدیم اولنور و آراده بر فکر اختلافی وارسه اونک عدالت علمی‌سی ایله حل ایدیلهرک اثر صاحبک نزدنده صاقلانیردی . نیم بوقیلدن یازلمش وطوپلامش برصندق طولوسی یازیلرم واردی . فقط تأسف اولونور که فاتح بویوک یانغیننده خانه‌مله برابر یانوب کول اولمشدی . و حی‌اسکی طرزده یازی یازمنی سوه‌ردی . غزلسرانی بر فریضه ادبیه عدایدردی . ساده‌لکده اساس اتخاذا ایده‌جکمز [سهل‌ممتنع] ک ساکن و محویتکار جریانلری اوستنده ذهنلرک زور یتیشه‌جکی فیرطنه‌لر ، شمشکله ، وکوک کور و لتولریله طولوکندی تعمیر نجه بر [صعب‌مرتفع] ک وجودنی الزم کوروردی . بونکله برابر ساده‌وجانلی برشعرك هپ اوفورطنه‌لرک ، کوک کور و لتیلرینک اوستنده قیامت‌لر قوباران صرصر سکوتی اوکنده بر مجذوب وجد و خروشیله زانغیر زانغیر تیره‌ردی . و حی‌نک یالکز ایکی قصوری واردی : نظمی نثر قدر قولای یازماسی ؛ عربجه و فارسی‌نی تورکجه قدر ایی بیلمه‌سیدی . مثلاً هانکی برایش ایچون بریسنه یازه‌جنی بر مکتوبی و حتی بر پوصله‌یی مطلقاً منظوم یازاردی . بونک ایچین یازیلرینک چوغی یالکز منظوم

باشلادیلر. ۵۶۷ تاریخده حکومت فاطمیه منقرض اولدی، مصر سلطنتنه (صلاح الدین یوسف بن ایوب) کچدی. (قاضی القضاة) لقی وظيفه سنی (صدرالدین بن درباس الشافعی) یه توجیه ابتدی.

شافعی مذهبجه بر شهر داخلنده کی متعدد جامعه صلات جمعه جائز اولمادیغندن ابن درباس ده جمعه نمازینک بر جامعه قیلماسی لزومی سوبله دی.

بونک اوزرینه ادای جمعه ایچون جامع الحاکمی ترجیح اولوندی. چونکه ازهرک مساحه سی ۱۳۰۰۰ جامع الحاکمینک ایسه ۳۶۰۰۰ آرشین ایدی. بناء علیه ازهرده یوزسنه قدر جمعه نمازی قیلنمادی.

۶۵۸ سنه هجریه سنده (ملک قاهر بیبرس) مصر حکمداری اولدی و جمعه نمازینک ازهرده قیلماسی آرز سنده بولوندی. لکن قاضی القضاة (ابن بنت العز الشافعی) مخالفت کوستردی. ملک ظاهرده اونی عزل ایله یرینه حنفی المذهب بر قاضی القضاة نصب ایله دی. یکی قاضینک موافقتله جامع ازهرده ده صلات جمعه ادا اولونمایه باشلادی.

جامع ازهر اهالی به التجا کاهده اولمشدی :

ممالیک بحریه و برجیه دورلر یله دهاصو کرالری جامع ازهر، اهالی به التجا کاهده اولمشدی حکام و امرا طرفدن ظلم کورن خلق، اورایه صیفینردی.

مورخلردن بر چوغی یازیور: ممالیک امرا سندن الفی محمد بکک معیتندن بعضیلری، - قاهره نک

شمال شرقیسنده کائن - بلیس قریه سی [بوکون بویوک برقصه در] اهالیسنه تعدی ایدرلر. اولنرده

کیدوب ازهره التجا و اشتکاده بولونورلر. بونک اوزرینه ازهر رئیس ایله اکابر علمادان بعضیلری

مصر دیارینک حاکم عمومییسی اولان ابراهیم بکه مراجعتله اهالی به باقیلماسی، حقوق مقصوبه لرینک

اعاده اولونماسی، بعدماده امرا و معیتلری طرفدن کیمسه نک عرضنه، مائه تجاوز ایدیله مه سنی ایسترلر. علمانک مسؤلی اسعاف، مظلومینک حقوقی احقاق ایدیلر، بر مدت امن و سکون بردوام اولور.

۱۲۴۰ سنه سنده ده اکثری کویلرک اهالیسی عین مظالمه معروض قالیر. ماللری یغما، عرضلرینه تجاوز اولونور. ارکک، قاذین ازهره کلوب شکایت ایدرلر، اورانک علماسی ده والی یه کیدوب رفع مظالم طلبنده بولونورلر. والی، مراجعت واقعه یی نظردقته آلیر، غصب ایدیلن اموال و اشیا اعجانه اعاده اولونور.

ازهرک مدرسه اولقی اعتبار یله ادوار و تقبلاتی:

معلومدرکه ممالک اسلامی نک چوغنده علوم دینییه تدریساتی مسجدلرده و جامعلرده اولور. بر مسلمانلرده تعلیمک تأسیسی، علوم دینییه نک تدریسی غایه. سنه معطوف اولدینی ایچون اوتدریساته جامعلری مناسب کورمشلردی. حتی جامعلر، یالکز علوم دینییه تدریسنده منحصر دکلدی. رعیت امورینه عائد محکمه، حکومت دیمک اولان اداره تنفیذیه، ملئک امور خارجه سنه عائد اجتماعلر و علمی مباحثه و مناظره لرده جامعلرده ایدی. چونکه: خاقای راشدین رضوان الله علیهم اجمعین حضراتی، اموال حکومتک صرفیه آریجه قبائی انشاسنه رغبت کوسترمزلر، ناسک دینی و دنیوی اموری جامعلرده تمشیت ایدرلردی.

ازهر شریفدن:

مابعدی وار

قونیلی علی زکی

میرمسلول: طاهر الطولوی

(مطبعة عامه ده طبع اولونمشدر)